ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»»

Харків – 2025

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Якість навчання за освітньо-професійною програмою «Лабораторна діагностика»» було проведено у січні 2025-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (січень 2025),
- аналіз даних (березень 2025),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (квітень 2025).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Лабораторна діагностика» (перший (бакалаврський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 35 респондентів/-ок що складає 71,4 % від загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Лабораторна діагностика». Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитані 7 осіб (що склало 20 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 9 осіб (25,7 %), 3-й курс — 4 особи (11,4 %), 4-й курс — 15 осіб (42,9 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності студентів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Лабораторна діагностика») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Переважна більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету, навчанням за освітньою програмою та

роботою кафедр. Повністю або радше задоволених вибором університету виявилось 80 %, задоволених освітньою програмою — 74,2 %. Задоволених роботою кафедр було 77,2 %.

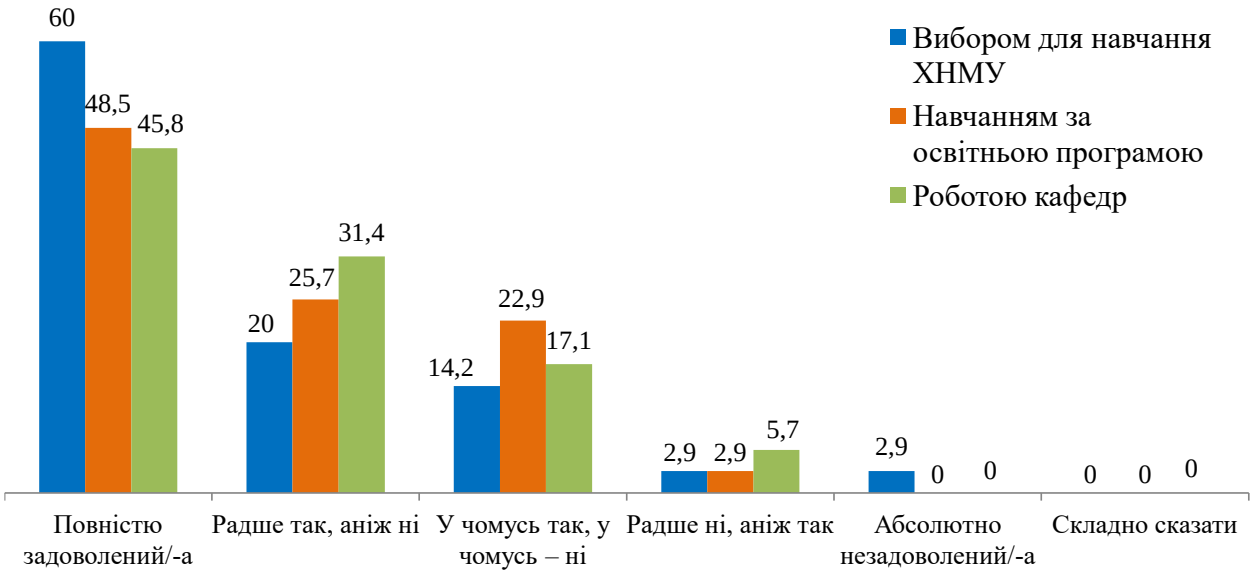


Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Певна частина респондентів виявила часткову задоволеність: 14,2 % зазначили, що в чомусь задоволені, а в чомусь ні вибором університету, 22,9 % - навчанням за освітньою програмою та 17,1 % - роботою кафедр.

Радше незадоволених вибором університету було 2,9 %, навчанням за освітньою програмою - 2,9 %, а роботою кафедр - 5,7 %.

Абсолютно незадоволених вибором університету було 2,9 %. Абсолютно незадоволених навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр не було виявлено.

Таких, що утруднились визначити рівень задоволеності цими аспектами, теж не було.

Очікування від ХНМУ повністю співпало з реальністю або радше співпало для 68,5 % респондентів/-ок. Здобувачів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, було 8,6 %. Варіант «У чомусь

так, у чомусь – ні» обрали 20 %. Не змогли відповісти на питання 2,9 % опитаних.

Переважна більшість студентів/-ок (68,6 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Ще 31,4 % респондентів/-ок зайняли серединну позицію. Респондентів, які негативно оцінюють якість освітньої програми загалом, не виявлено. Також не було і тих, хто утруднився з відповіддю на це запитання.

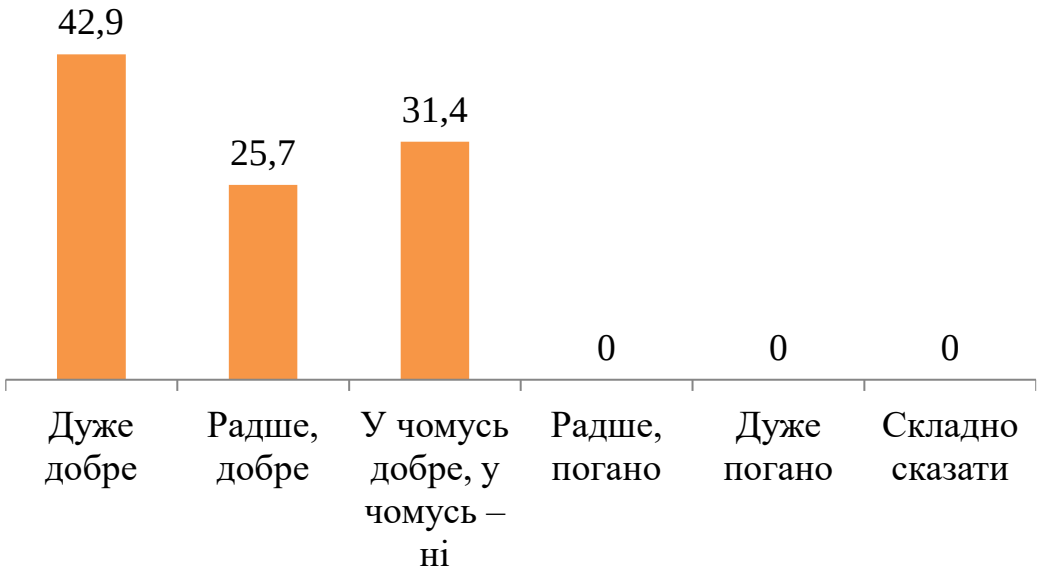


Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що переважна більшість опитаних (80 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівнях, а також 74,3 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти здобувачі/-ки цієї освітньої програми найбільшою мірою

покладають на викладачів (65,7 %). Більше половини опитаних також вважають, що здобувачі (51,4 %) впливають на якість освіти.

Навчально-науковий інститут якості освіти отримав 48,6 %, а Міністерство освіти і науки України – 45,7 %.

Найменший відсоток опитаних вважає завідувачів кафедр (40,0 %) та адміністрацію університету (31,4 %) відповідальними за якість освіти.

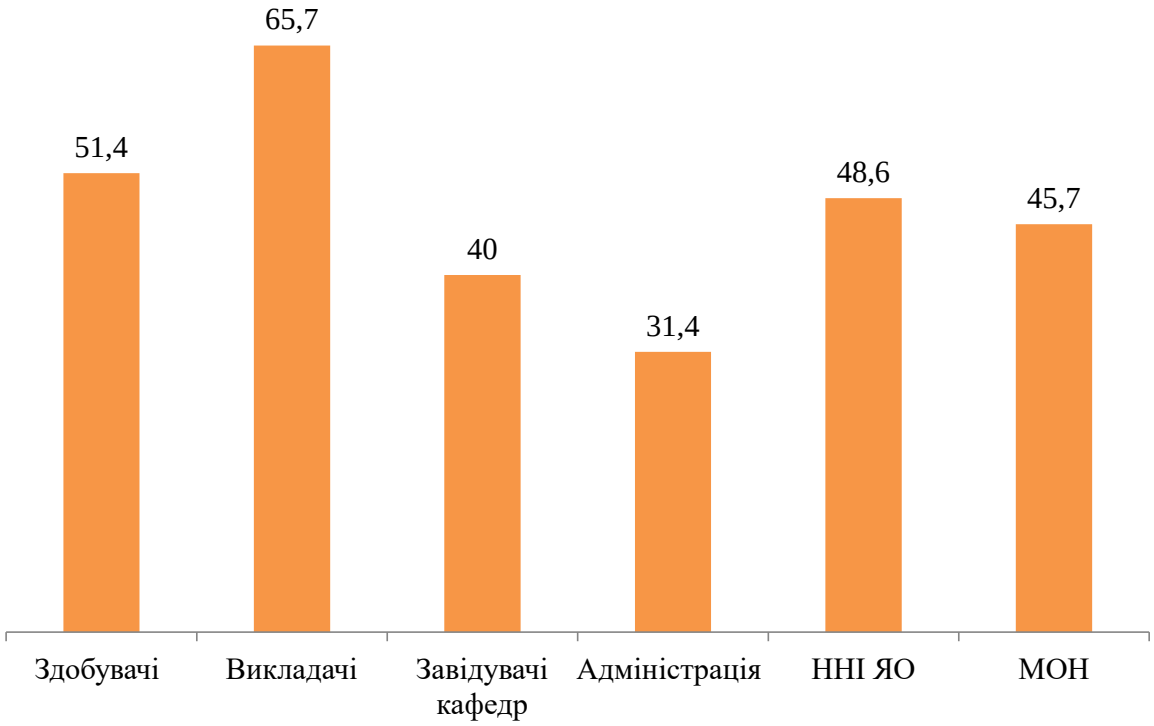


Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, загалом більшість опитаних підтвердили свою поінформованість (див. рис. 4). Рівень поінформованості про цілі, завдання навчання був найбільшим (це зазначили 80 % респонденток/-ів).

Поінформованість про критерії оцінювання, заплановані контрольні заходи (заліки, іспити тощо) (74,3 %), зміст навчання (71,4 %) та методи й форми навчання (62,9 %) також є на високому рівні.

А найменший відсоток поінформованих, 57,1 %, стосувався поінформованості про очікувані результати навчання.

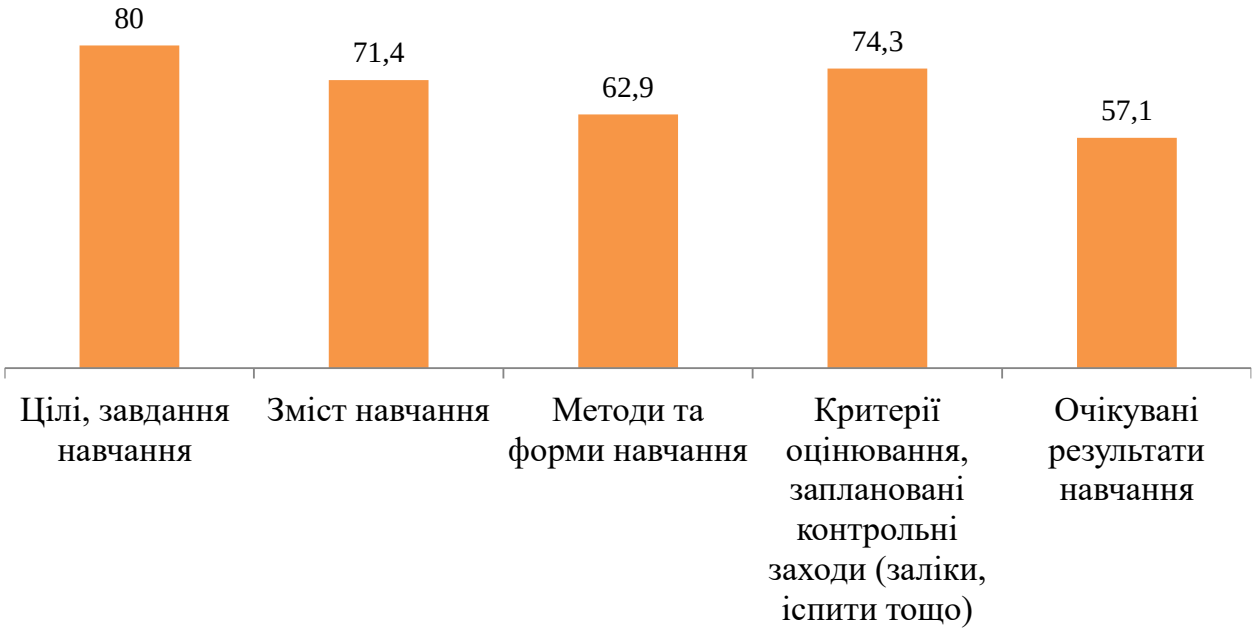


Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (74,3 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; незадоволених та радше незадоволених було 5,7 %. Ще 17,1 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні», а 2,9 % утруднились із відповіддю.

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «тести» (100 %), «демонстрація презентації» (94,3 %), «розповідь, пояснення» (80 %), та «усне опитування» (82,9 %).

Розповсюджені також і «реферати, доповіді, повідомлення» (77,1 %), «обговорення» (74,3 %), «самостійна робота з навчальним матеріалом» (71,4 %), «бесіда» (48,6 %) та «дискусії» (42,9 %).

З великою вірогідністю можна припустити, що доволі рідко використовуються такі методи, як «письмові контрольні роботи» (37,1 %), «письмові творчі роботи» (22,9 %), «рольові ділові ігри» (8,6 %) та «використання симуляційного обладнання» (5,7 %).



Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних, 65,7 %, вважають застосовані методи і форми ефективними, також 68,6 % опитаних вважають застосовані форми і методи викладання відповідними їхній освітній програмі та 60 % вважають їх сучасними та інноваційними. Неефективними ці методи вважають 5,7 % респондентів/-ок, несучасними — 2,9 %, не відповідними освітній програмі — 5,7.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 54,3 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; 28,6 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 17,1 % не змогли надати однозначну відповідь.

Тільки 31,4 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Серед тих, хто висловлював пропозиції, 63,6 % вважають, що їхні поради були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6).

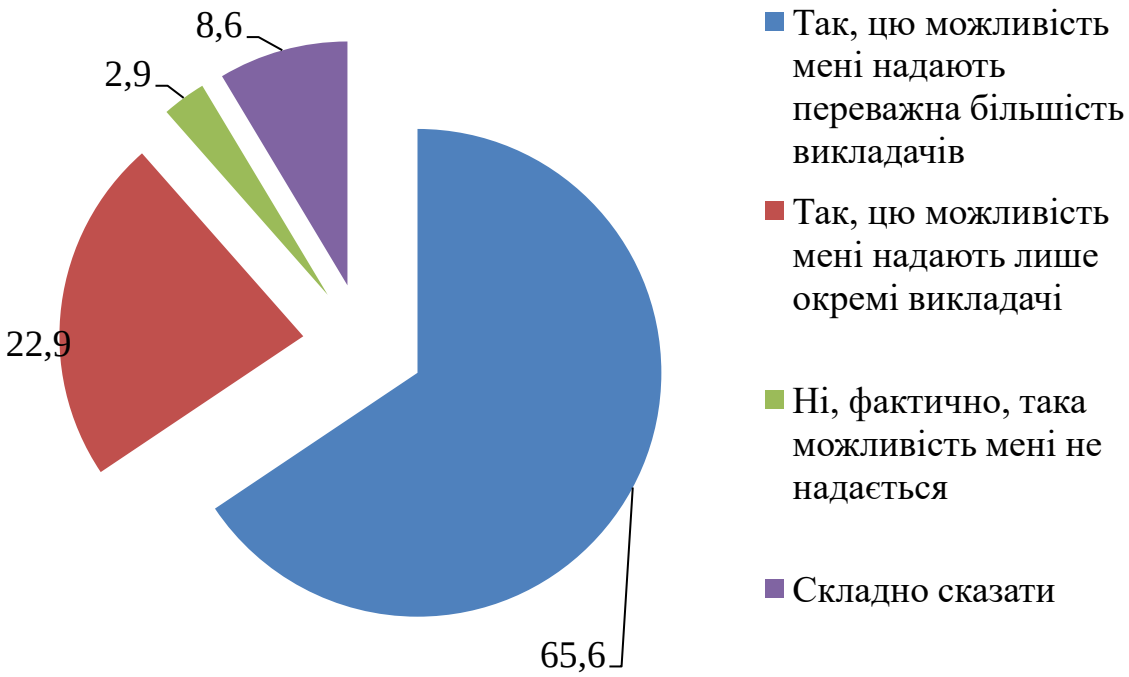


Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Переважна більшість, а саме, 65,6 % опитаних, вважають, що таку можливість їм надає переважна більшість викладачів. 22,9 % вказують на те,

що таку можливість надають лише окремі викладачі. Про відсутність такої можливості повідомили 2,9 % респондентів/-ок. Ще 8,6 % опитаних утруднились із відповіддю.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (71,4 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку підтримує 5,7 % опитаних, та 22,9 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Більшість здобувачів/-ок, 65,7 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критерів оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).



Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом позитивно оцінюють різні аспекти свого навчання (середній бал – 3,9 із 5) зі незначним коливанням – від 3,7 (так оцінено методичне забезпечення самостійної роботи) до 4,1 (так оцінено чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень).

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 9 респонденток/-ів).

Частина відповідей не містили пропозицій, у 22,2 % відповідей зазначалось, що все добре, все подобається:

«Освітній процес організовано на високому рівні»;

«Загалом все добре».

Серед побажань 33,3 % стосувались форм навчання, при чому, що цікаво, думки щодо оптимальних форм навчання розділились:

«Продовження дистанційного навчання»;

«Відновити очне навчання».

Також 33,3 % здобувачів та здобувачок висловились щодо розширення можливостей для отримання практичних навичок:

«Потрібно більше практики, а в ідеалі вийти вже на офлайн навчання»;

«Більше практики».

Частина пропозицій (22,2 %) стосувались розкладу, вивчення певних дисциплін:

«Я вважаю, що викладачам потрібно більше часу приділяти для покращення якості пояснення матеріалу (наприклад не просто читати текст який було скопійовано з вікіпедії і вставлено у презентацію)»;

«Анатомію хотілось що б більше показувати, розказували на відео, а не через презентацію, важко подається матеріал, через що можна сказати, що анатомія чисто на самостійному вивченні тому дається дуже складно».

Зафіксована також певна кількість (11,1 %) зауважень щодо навчально-методичних матеріалів:

«У деяких освітніх компонентах немає матеріалу для підготовки до занять або кількість наданого матеріалу в недостатньому обсязі. Відсутність практичних навичок,які мали б здобуватися на практичних заняттях,більшість кафедр не проводить очних занять для двох-трьох студентів,а освітні компоненти,які закінчуються іспитами мають багато питань де лише теоретичних знань недостатньо».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8). Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами.

Найвищий рівень поінформованості спостерігається щодо порядку і умов вибору студентами вибіркових дисциплін (97,1 %); Кодексу академічної доброчесності ХНМУ (94,3 %); порядку перескладання заліків, іспитів (91,4 %) та процедури реагування вишу на порушення академічної доброчесності (91,4 %).

Досить високим є рівень поінформованості щодо того, що робить університет для гарантування безпеки студентів, сприяння їхньому здоров`ю (85,7 %); процедури врегулювання конфліктних ситуацій (77,1 %); порядку оскарження результатів заліків, іспитів (74,3%) та інформації щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (74,3 %); інформації про програми міжнародної академічної мобільності (71,4 %).

Найнижчий рівень поінформованості зафіксовано щодо заходів, які проводить психологічна служба університету (тренінги, семінари, консультації) – 60,0 %.



Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Найбільше респонденти/-ки задоволені рівнем консультативної підтримки з боку деканату (80,0 %); платформами дистанційної освіти університету (80,0 %); рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (77,1 %) та порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (77,1 %).

На доволі високому рівні задоволеність здобувачів/-ок також рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (62,9 %); рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки

університету (62,9 %); порядком оскарження результатів заліків, іспитів (68,6 %); процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (68,6 %); можливістю користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів (71,4 %); рівнем консультативної підтримки з боку кафедр (74,3 %) та порядком перескладання заліків, іспитів (74,3 %).

Найменше здобувачі/-ки задоволені рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.) (37,1 %) та рівнем безпеки перебування в університеті, сприяння здоров`ю студентів (57,1 %).



Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 20 % здобувачів, з яких 71,4 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. 8,6 % опитаних під час навчання мали конфлікти з викладачами; 11,4 % — з представниками адміністрації, а 17,1 % конфліктували з іншими здобувачами освіти.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, але змістовна відповідь була тільки одна і вона стосувалась взаємодії із викладачем:

«Конфлікт полягав у не реагуванні викладача на надані відповіді та не надання відповідей на питання поставлені студентами під час навчання. Відверту неповагу до здобувачів освіти та відбите бажання вивчати дисципліну».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м`які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Згідно з розподілом відповідей, університет, на думку здобувачів освіти, найбільшою мірою сприяє розвитку таких навичок, як вміння самостійно приймати рішення (65,7 %) та відповідальність за власні дії (65,7 %), а також комунікабельність (60,0 %) та вміння працювати у команді (60,0 %).

Розвитку таких навичок, як здатність висловлювати та відстоювати власну позицію (48,6 %) та вміння критично мислити (51,4 %), університет приділяє дещо менше уваги, проте близько половини опитаних все ж відзначили їхній розвиток.

На думку респондентів, університету слід приділити більше уваги розвитку таких навичок, як активна життєва позиція (40,0 %), ініціативність (34,3 %), емоційний інтелект (28,6 %), навички співпереживання (20,0 %) та вміння вести за собою (11,4 %).

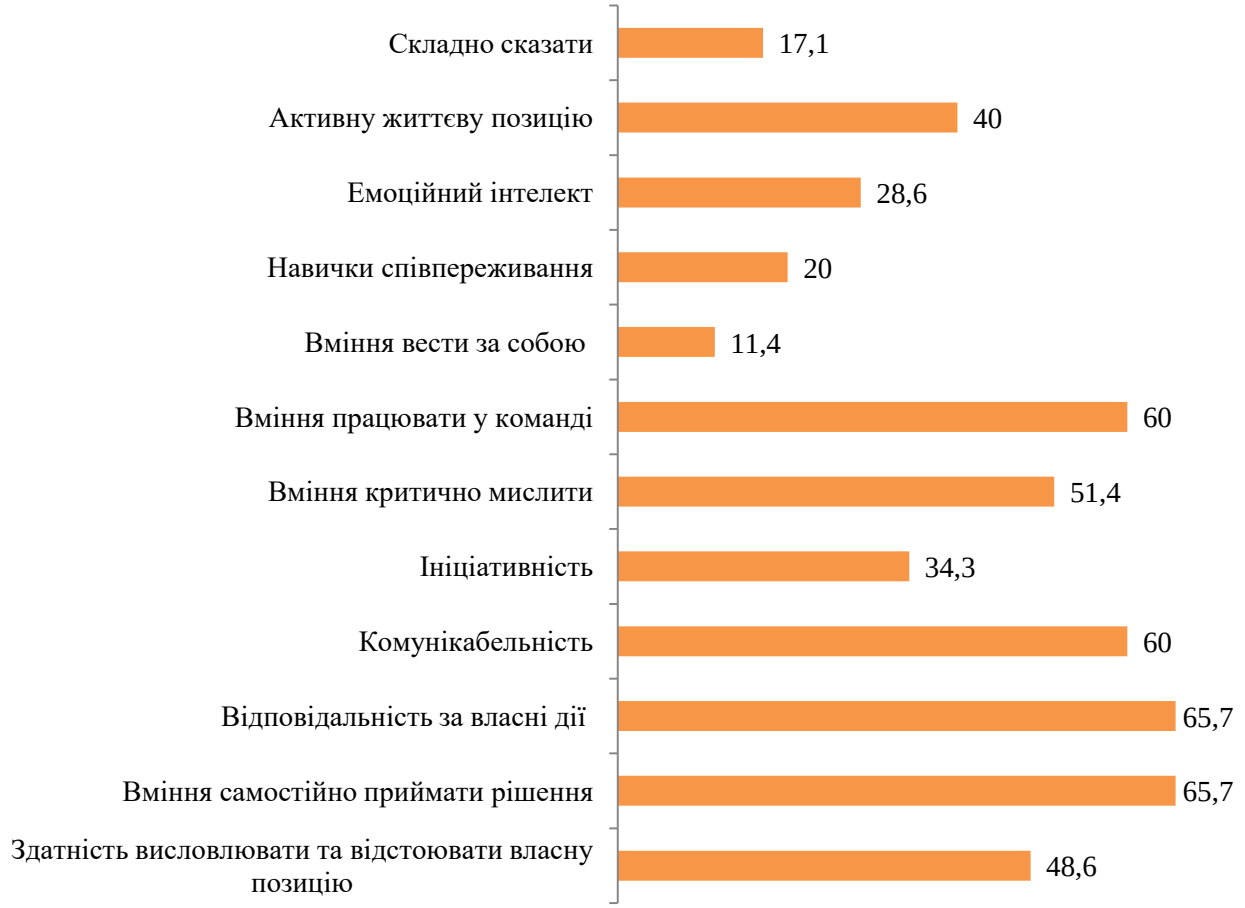


Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Переважна більшість опитаних (71,4 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет. Незадоволеними виявилися 8,6 % респондентів/-ок, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 20 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньою програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11). Студентські «оцінки» є переважно позитивними: 74,3 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив (34,3 %) чи стане доволі впливовою (40,0 %).

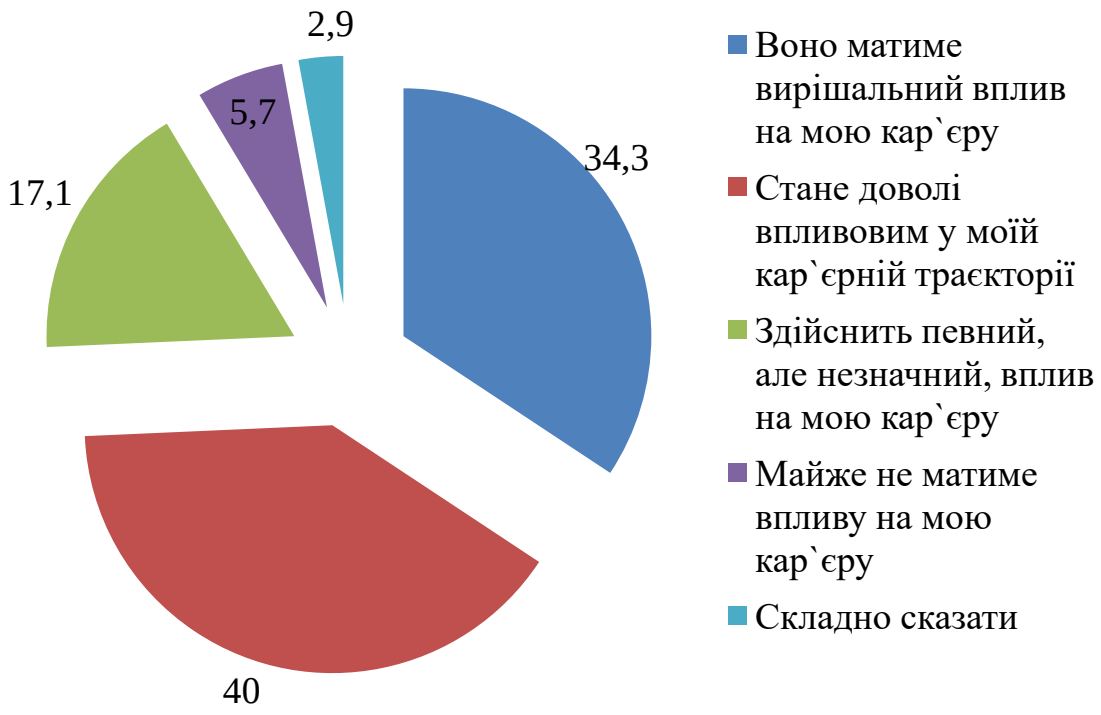


Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар`єрну траєкторію (%)

Було 17,1 % здобувачів/-ок, які вважають, що освітня програма здійснить певний, але незначний вплив на кар'єру, та 2,9 % утруднились із відповіддю на це запитання.

Натомість тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було всього лише 5,7 %.

Аналітичний звіт виконала 19.05.2025

Соціолог психологічної служби ННІ ЯО Дзюба О.М.